

Jóannes Eidesgaard:

Als einki fullveldi á hóma í fíggjarlógini

-Eg dugi ekki at síggja nakað í hesum fíggjarlógaruppskotinum, sum skal fyrireika okkum til fullveldi sigur formaður í javnaðarflokkinum. Hann ber ótta fyri, at finna landsstýrisflokkarnir ikki eina aðra og breiðari kós í øll spurninginum um fullveldi, so er vandi fyri, at málið dettur á gólvið, tá avtornar.

JAN MÜLLER

Í dag fer tingið undir aðru viðgerð á tveimum málum, sum bæði snúva seg um ríkissættarlígu stöðu okkara. Í Sosialinum í gjár sigur formaðurin í Miðflokkinum, at flokkarnir í samgonguni eru eins ikki samdir um fullveldið. Hvørja viðmerking hefur formaður javnaðarflokksins til tað?

-Tað skal eg ikki leggja meg út í. Men eg havi longu skilt eitt. Fyri fullveldisætlanini er ein fortreyt. Taka vit ríkisstuðulin burtur frá tí fíggjarlóg, sum longu er framlögð, so hefur hon reelt eitt hall uppá góðar 800 mill. kr. Tað er tann politiska avbjóðingin, sum liggur fyri samgonguna og allar fullveldismenn: hvat seta vit í staðin fyri ríkisstuðulin?

Har eru so munur á samgonguflokkunum. Fólkaflokkurin sigur, at vit skulu skerja almenna raksturinn m.a. við lønarniðurskurði, meðan m.a. tjóðveldisflokkurin sigur, kanska eitt sindur naivt, at vit halda fram við sama tenastuðði, men at vit skulu menna okkara vinnulív soleiðis, at vit skulu fáa tær inntøkurarnar eyka.

Men skal tú vinna eina milliárd inn á fíggjarlógini, so skal tú trýfalda tína vøruframleiðslu. Tvs. at tú skal tjena 3 mia. kr. meira í vøruframleiðslu, fyri at vinna eina milliárd. Og skal tú vinna eina mia. inn aftur við øktum tenastum, so skal tú tvífalda hana. Og tað er ótrúliga høgur málsetningar

at seta sær. Eg havi einki ímóti, at ein setur sær hann og roynir at rökka so langt sum ein kann, men tað er eitt sindur illusoriskt fyri meg at síggja, at man yvir tey fyrstu nógvu árin er førur fyri at fáa nakað í staðin fyri allar hesar inntøkurarnar, sum vit við tíðini fara at missa á fíggjarlógini. So har síggi eg ein veldugan mun millum tjóðveldisflokkinn og fólkaflokkinn, men hvat fullveldis-tankinum viðvíkur, so vita vit, at fleiri fólkafloksmenn eru ikki so heitir fyri tí tankanum.

Einki fullveldi á hóma

-Sær tú á hesi fíggjarlógini, sum er lögð fyri tingið, nakað, sum fyrirreikar okkum til fullveldi?

-Avgjørt einki. Eg skal víðganga, at fíggjarlógin er ein varin fíggjarlóg, men tað er einki, sum ber bráð av, at nú hefur ein tikið eitt politiskt stig, sum gongur móti einum føroyskum fullveldi.

-Ein hevur sett nakrar pengar av til sjálfstýrismál í Tinganesi, men tað er umsiting. Tað, sum ein kundi hugsað sær, varð sett fram, er, at landsstýrið segði: hvussu rökka vit málinum um politiskt fullveldi? Hvar fáa vit pengarnar frá, sum skulu avloysa ríkisstuðulin.

Formaður javnaðarflokksins heldur, at hann má sjálandi koma frá einum betradum vinnulívi, og tí átti man at kunnað sæð í hesi fyrstu fíggjarlógini stig, sum ganga fram móti at menna vinnulívið. Tað síggja vit einki til.

Jóannes Eidesgaard heldur fyri, at formaður sambandsflokksins segði tað so væl í Krosskast-sendingini í SVF, at henda fíggjarlógin er bert ein framskriving av 98 fíggjarlógini.

-Har eru so nakrar út-reiðsluóringar, sum eru hart tiltrondar, men har er einki kollveltandi nýtt men bert eitt framhald av fíggjarlógnum, soleiðis sum vit hava sæð tær tey seinastu árin.

Jóannes Eidesgaard heldur tí ikki, at núverandi fíggjarlóguppskot á nakran hátt leggur upp til ta fyrirreiking, sum tjóðveldisflokkurin tosar um, tá talan er um at gera Føroyar til fullveldi.

Mátin

Hvat áhaldandi atfinningunum móti javnaðarfólki og øðrum um at tey ikki tora at taka ábyrgd av egnum landi, so heldur formaður javnaðarflokksins, at hetta eru sera álvarslegar atfinningar, tí sjálvandi vilja flestu okkara taka ábyrgd av sær sjálvum. -Men mátin tú ger hetta uppá, má vera skipaður og á ein slíkan hátt, at hetta ikki skerjir vælferðina í hesum landi.

-Skulu vit til at hava eitt annað og triðja floks vælferðarsamfelag í Føroyum, so verður talan um eina hópflyting, og tað er ikki hetta, sum javnaðarflokkurin fer eftir.

Jóannes Eidesgaard vísir á, at javnaðarflokkurin í síni politisku ideologi hevur eina aðra uppfatan enn tjóðveldisflokkurin.

-Tjóðveldismenn hava, alla sína tíð havt óvast í síni skrá at skipa Føroyar sum eitt lýðveldi, meðan javnaðarflokkurin hevur viljað stuðla undir og bota um vælferðina hjá tí føroyska fólkinum. Og tað er har vit

koma í eitt dilemma. Tí tann satsningur, sum hetta landsstýrið vil gera, hann fer í seinasta enda at ganga út yvir ta føroysku vælferðina. Skulu vit tí hava nakað fullveldi, so er tað eitt avgjørt krav, at vælferðin skal fylgja við.

-Hvat sigur tú so til, at vit skulu ikki hava vælferð eftir donskum standardum men eftir føroyskum tvs. eftir tí, sum vit formáa?

-Eg veit ikki, hvat føroyskur standardur er. Men vit minnst, hvussu gekk í kreppuni, tá stórir partur av fólkinum rýmdi av landinum, tí skorið varð inn á bein.

Fara vit eftir eini discount vælferðarskipan í Føroyum, so verður tað við kanska 30.000 fólku.

Fólkið ímóti tá avtornar

-Men heldur tú tá avtornar, at fullveldisætlanin fær meira enn 50% undirbúna?

-Avgjørt ikki. Tá Føroya fólk fær at vita, hvat prísurin verður í gerandisdegnum, fyri tína familju, fyri tíni børn, fyri tey gomlu, fyri útbúvingarskipanina osfr. tá fer fólkið at taka sakina í egnar hendur og atkvøða ímóti.

Vilja flokkarnir tí fáa nakað burtur úr, so mugu teir leggja seg eftir eini breiðari semju og nógv meira breið, enn hon er í løtuni.

Jóannes Eidesgaard heldur tað vera ein politiskan veruleika, at tann loysnin á sjálfstýrisspurninginum, sum kann fáa eina breiða undirtøku og kann vinna undirtøku í fólkinum er ikki tann, sum í dag verður framlögð av landsstýrinum. Tað er ein loysn, sum liggur eitt stað imillum tað, sum

sambandsflokkurin vil og tað sum samgongan vil. Og harvið verður javnaðarflokkurin aftur relevantur, tí tað hevur nakað við tað uppskot, sum vit hava arbeitt við, at gera.

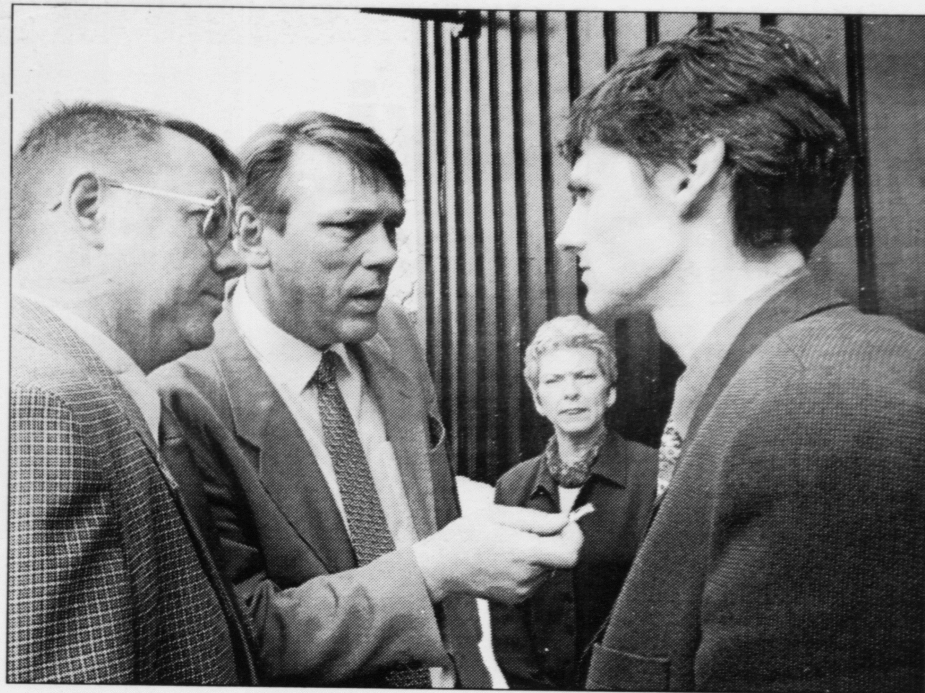
Gongur tú eftir eini breiðari loysn, so má tað vera ein politisk uppgáva at leita sær fram ta loysnina, og tað merkir, at teir flokkar, sum liggja báðumegin við, sambandsflokkurin og tjóðveldisflokkurin noyðast at geva nakað. Tjóðveldisflokkurin má bara víðganga tað, at vit fáa ikki alt men nakað, og at sambandið má broyta sína stöðu til, at einki skal broytast.

-Hvussu heldur tú gongdin nú fer at verða í hesum málinum?

-Nú fer eitt útgreiningararbeiði í gongd, og harvið fara aðrir møguleikar enn fullveldi ikki at fáa ta djúptøkn kanningina, sum ynskiligt hevði verið.

Landsstýrið kann koyra málið ígjøgnum við 19 atkvøðum og heilt til samráðingar við danir. Men teir skulu vita, at tann eina dag, tá skal Føroya fólk til at velja. Og tað kann gott verða, at javnaðarflokkurin í løtuni ikki hevur annað at velja í enn at siga, at vit vilja í tann mun vit kunnu royna at ávirka samgonguna í tí politisku prosessini tann positiva vegin, men annars noyðast vit eisini at víðurkenna, at teir eru í samgongu, hava meirilutan men seta okkara álit til, at Føroya fólk, tá alt er komið á borðið, er komið til eina niðurstøðu, um at hetta tekur ein ikki undir við.

-Tá er nógv tíð farin og kemur málið at fella við eina fólkaatkvøðu, tá koma vit aftur at standa á berum, og tá kann ein siga, at alt hetta hevur verið til fánýtis.

Jóannes Eidesgaard heldur, at uppskotið hjá Høgni Hoydal og samgonguni um fullveldi í tí líki tað er í løtuni, verður felt av Føroya fólki, tá tann dagur kemur

Og tí var tað einasta rætta at gjørt, um ein kundi víst á, at ein politiskt var búgving til at víðganga hetta málið, um forongilgheitin og ambitionin í hesum málinum vórðu lagdar til síðis eina løtu, so skuldi man sagt, at vit náa ikki tað sum tjóðveldisflokkurin vil ella tað sum sambandið vil. Men við at fara eftir tí sum liggur imillum, soleiðis at man gjøgnum alla prosessina visti, at tá tað kemur til eina fólkaatkvøðu, so verða tað 90% av føroyingum, sum atkvøða fyri. Eg eri bangin fyri, at henda prosessin kann koyra so smátt fram, at hon hevur møguleika at fella, og so standa vit á þúra berum.

-Og hvør veit, um ikki javnaðarflokkurin tá verður peikaður út sum svikjarin, tí longu tað, sum er hent í Uttanlandsnevndini, er ein hin fyrsta ábendingin um, at tað skulu peikast út svikjarar í hesum máli, og eg var kanska bara fyrsta offurini.